

[Kjeld Olesen.]

kratisering af samfundet, som vi stadig skal udvikle.

Problemerne vi står over for, er først og fremmest den helt uacceptable arbejdsløshed, og det er de omfattende økonomiske vanskeligheder, der ikke bliver mindre, bl. a. fordi de falder sammen med de overenskomstforhandlinger, der er særdeles komplicerede. Den alvorlige situation kræver, at vi hurtigst muligt når frem til løsninger, der ikke er tilfældige lapperier, men som virkelig kan holde. Det vil igen sige, at der ligger et ansvar på partierne herinde med hensyn til at genskabe den nødvendige handlekraft.

For at der ikke skal være nogen tvivl: et sådant ansvar påhviler naturligvis først og fremmest regeringspartiet, men ikke kun det. Socialdemokratiet er sig bevidst, at det har dannet en mindretalsregering, der udgår fra et parti med 54 mandater ud af de i alt 179 mandater. Vi er os også bevidst, at denne regering virker i et folketing, der har et såkaldt borgerligt flertal.

Nu er det jo ikke nogen ny situation. Vi har tværtimod igennem nyere politisk historie set mange lignende situationer. Det er ganske få perioder, hvor det var et ikke-borgerligt flertal, vi kunne konstatere herinde. Vi er heller ikke uden sans for nuancer, og hvis vi iagttager det, som vi jo herinde kalder for et borgerligt flertal, så er der noget, der kunne tyde på, at vi nogle steder vil møde en større imødekommenhed for vore synspunkter end andre steder.

Vi håber naturligvis, at det vil være muligt at skabe løsninger, der har bredde, men vi erkender også, at vi som situationen er må være indstillet på, at vi i socialdemokratiet må resignere med hensyn til dele af vort program.

Når vi i denne helt specielle situation påtager os regeringsansvaret, er det ikke ensbetydende med, at socialdemokratiet som parti vil bruge mindre energi på de problemer, der venter på længere sigt. Jeg tror, at meget vil være vundet, hvis vi taler

rent ud om dette. Vi ser ikke bort fra de vanskeligheder, der kan være forbundet med i det nuværende folketing at få gennemført vort forslag om ØD, men ingen må være i tvivl om, at økonomisk demokrati er kommet for at blive. Skal vi styre udviklingen i stedet for at udviklingen tvinger os til at komme med lapperier, ofte for sent og ofte for lidt, så må der planlægning til, og en sådan planlægning må omfatte alle dele af samfundet, både den offentlige og den private sektor. Vi bliver nødt til meget snart at tage fat på alle de konsekvenser, der ligger i det, vi kalder for vækstproblemet. En fortsat stigning i væksten på længere sigt vil på en række områder have meget snævre grænser. Vi må erkende, at vi bliver nødt til at slå bremserne i. Skal der skabes forståelse i befolkningen for, at noget sådant er nødvendigt, så betyder det, at den økonomiske lighed må have et helt anderledes konkret indhold og udformning end i dag. Og et andet påtrængende problem, der er snævert forbundet med vækstproblemet, er den manglende trivsel i vort samfund. Miljøproblemet løses ikke med et par enkelte lovforslag. Det har langt videre omfang.

Socialdemokratiet er i gang med en bred debat, der skal forbinde de grundlæggende principper i den demokratiske socialisme med de problemer, vi kommer til at stå over for, og det er problemer, der også rækker ud over vore grænser. Men nu gælder det altså om at løse de nære problemer. Der er forskellige opfattelser af, hvordan løsninger skal være. Socialdemokratiet forventer, at det vil være muligt at skabe et bredt flertal for holdbare løsninger, som vil være præget af økonomisk og social retfærdighed mellem befolkningsgrupperne. Det er i dag aldeles afgørende, at vi når frem til løsninger i fællesskab, om hvilke det bagefter kan siges, at dette ting kunne handle, da det gjaldt.

Christophersen (V):

Venstre byder regeringen velkommen til arbejdet. Den er ikke kommet til verden med vores bistand eller med vores gode vil-